

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ
ในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

Factors influencing the traders decision on the employment of foreign labours
in Sa-keaw Province

วิเชียร สุคนธประทีป*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ๒) ศึกษาการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และ ๓) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และ ๔) ศึกษาข้อเสนอแนะในการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวสำหรับผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ประกอบการภายในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๔๐๐ คน การศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือ การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ขั้นตอนที่ ๒ คือ การศึกษาข้อเสนอแนะในการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวสำหรับผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวสูงสุด ได้แก่ ด้านการขาดแคลนแรงงาน รองลงมา ได้แก่ ด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการ และด้านความขยันและความอดทนของแรงงานต่างด้าว ตามลำดับ

๒. ระดับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวที่สูงที่สุด ได้แก่ ความขยันและความอดทนของแรงงานต่างด้าวทำให้กิจการของท่านมีความเจริญรุ่งเรือง รองลงมา ได้แก่ ท่านมีการจ่ายค่าแรงงานให้กับแรงงานต่างด้าวเป็นรูปของตัวเงิน และกิจการมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนแรงงานตามลำดับ

* วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ พบว่า ด้านลักษณะงานกับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ด้านลักษณะงานกับความขยันอดทนของแรงงานต่างด้าว และด้านการลักษณะงานกับการขาดแคลนแรงงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ ด้านการขาดแคลนแรงงานกับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านลักษณะงานกับด้านนโยบาย การจัดการของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. ข้อเสนอแนะในการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวสำหรับผู้ประกอบการ ในด้านลักษณะงาน และปัจจัยด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการ เป็นดังนี้ ปัจจัยด้านลักษณะงานพบว่า เป็นลักษณะงานที่คนไทยไม่นิยมทำเนื่องจากเป็นงานที่หนัก บางประเภทต้องทำในเวลากลางคืนมีเวลาพักผ่อนไม่แน่นอน ส่วนปัจจัยด้านนโยบายและการจัดการ ควรคำนึงถึงเรื่องของการวางแผนด้านการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่เป็นระบบอย่างชัดเจนในเรื่องของแนวทางในการปฏิบัติ อย่างเช่น การจัดทำกรจ้างแรงงานต่างด้าวในรูปแบบของรัฐต่อรัฐที่เป็นระบบ เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว และลดอัตราการลักลอบเข้าเมือง ซึ่งควรมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รองรับการดำเนินการจัดการระบบแรงงานต่างด้าวในลักษณะให้บริการเบ็ดเสร็จทุกขั้นตอน ณ จุดเดียว

คำสำคัญ: การตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the level of factors influencing the traders' decision on the employment of foreign labors in Sa Kaeo province, 2) to study the level of factors influencing the traders' decision on the employment of foreign labors in Sa Kaeo province, 3) to study the relationship of factors influencing the traders' decision on the employment of foreign labors in Sa Kaeo province. The samples consisted of 400 traders in Sa Kaeo province. The research was divided into 2 steps. The first step was to study the factors affecting the decision for the employment of foreign labors. The research instrument was a questionnaire. The second step was to study the suggestion for traders' decision for the employment of foreign labors. The research instrument was an interview. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The research findings were as follows:

1. The level of factors influencing the traders' decision on the employment of foreign labors was at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest mean were insufficient labor, traders' management policy and the diligence and endurance of foreign labors respectively.

2. The level if factors influencing the traders' decision on the employment of foreign labors was at a high level. When considering each item, it was found that the highest mean were the diligence and endurance of foreign labors, wages and insufficient labor respectively.

3. The relationship of factors influencing the traders' decision on the employment of foreign labors, it was found that job character and employment decision for foreign labor, job character and the diligence of foreign labors, job character and insufficient labors were significant effects at 0.01. Insufficient labors was related with the employment of foreign labor at the significant at 0.05 whereas job character and traders' management policy was significantly different at 0.01

4. The relationship of factors influencing the traders' decision on the employment of foreign labors, it was found that job character and employment decision for foreign labor, job character and the diligence of foreign labors, job character and insufficient labors were significant effects at 0.01. Insufficient labors was related with the employment of foreign labor at the significant at 0.05 whereas job character and traders' management policy was significantly different at 0.01

Key Word: the traders decision on the employment of foreign labors

บทนำ

รัฐบาลไทยได้กำหนดนโยบายบนพื้นฐาน ๒ ประการ คือ ความต้องการที่จะจัดการกับปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองเป็นการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง และความต้องการแรงงานไร้ฝีมือเพื่อทดแทนแรงงานไทยที่ขาดแคลนในภาคการผลิตบางส่วน ทั้ง ๒ ความต้องการดังกล่าวจึงได้กลายเป็นแนวคิดในการจัดการแรงงานข้ามชาติสัญชาติกัมพูชาที่ทำงานในประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา สภาพแรงงานกัมพูชาในสังคมไทยการดำเนินชีวิตมีความกลมกลืนและสามารถอยู่ร่วมกันกับคนในสังคมไทยได้อย่างราบรื่นเพราะวัฒนธรรมและประเพณีของไทยกับกัมพูชามีความคล้ายคลึงใกล้เคียงกัน นับถือพุทธศาสนาเช่นเดียวกัน แต่ในทางตรงกันข้ามแม้ว่า จะสามารถอยู่ร่วมกับคนไทยได้อย่างราบรื่น แต่ปัญหาที่เกิดจากการจ้างแรงงานสัญชาติกัมพูชาทางด้านสังคม

ทางการเมืองก็ยังคงเกิดขึ้นให้ตามแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ทั้งทางด้านอาชญากรรม โรคระบาด การแย่งงานคนไทย และปัญหาทางด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ก็เป็นประเด็นสำคัญที่ไม่อาจละเลยได้^{๗๑}

ประเทศไทยกับประเทศกัมพูชามีอาณาเขตติดต่อกันเป็นระยะทางกว่า ๗๙๘ กิโลเมตร มีพรมแดนติดต่อกันถึง ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดตราด จันทบุรี สระแก้ว สุรินทร์ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี และศรีสะเกษมีจุดผ่านแดนและจุดผ่อนปรนจำนวน ๑๕ แห่ง เป็นจุดผ่านแดนและจุดผ่อนปรนในภาคตะวันออก ๑๑ แห่งคิดเป็นร้อยละ ๗๓ ของประเทศไทย โดยในจำนวนนี้เป็นจุดผ่านแดนและจุดผ่อนปรนที่อยู่ในจังหวัดสระแก้วถึง ๔ จุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๗ โดยใช้จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศประมาณวันละ ๘,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ คน จุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา อำเภอตาพระยา จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ อำเภออรัญประเทศและจุดผ่อนปรนบ้านเขาดิน อำเภอลองหาด โดยเฉลี่ยวันละ ๔๐๐ - ๖๐๐ คนซึ่งรวมแล้วทั้งหมดประมาณวันละ ๙,๒๐๐ - ๑๑,๘๐๐ คน เป็นลักษณะเข้ามาเที่ยว ซื้อของ แบบเข้ามาเย็นกลับ ส่วนที่ลักลอบหลบหนีเข้ามาอย่างผิดกฎหมายเพื่อเข้ามาทำงานประมาณวันละ ๔๐๐ - ๖๐๐ คน ตามลักษณะภูมิประเทศอำเภอต่างๆ ตามแนวชายแดน โดยการลักลอบนำพาหลบหนีจากพรมแดนเข้าสู่หัวเมืองชั้นในของกระบวนการชาวไทยและชาวกัมพูชา ทำให้สามารถอนุมานได้ว่าจังหวัดสระแก้วเป็นพื้นที่จังหวัดหนึ่ง ที่มีการลักลอบหลบหนีผ่านออกกระหว่างพรมแดนโดยผิดกฎหมายเป็นจำนวนมากและเป็นจังหวัดที่มีพรมแดนยาวประมาณ ๑๖๕ กิโลเมตรประกอบด้วย อำเภอตาพระยา อำเภอโคกสูง อำเภออรัญประเทศ ติดต่อกับจังหวัดบันเตียเมียนเจย ประเทศกัมพูชาและอำเภอลองหาด ติดต่อกับจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาที่มีลักษณะภูมิประเทศเอื้ออำนวยต่อการลักลอบหลบหนีข้ามเข้ามาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะพื้นที่ที่เชื่อมติดต่อกันเดินข้ามไปมาซื้อขายสินค้ากันได้และในฤดูแล้งน้ำตามลำคลองแห้งเดินข้ามประเทศได้สะดวกและโดยปกติก็ติดต่อกันอยู่แล้วเป็นปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งในการรักษากฎหมายและแนวเขตของประเทศ

นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้วที่ต้องการแรงงานไร้ฝีมือสำหรับบางงาน เช่น งานก่อสร้าง กรรมกรแบกหาม ร้านอาหาร และการจ้างงานภาคเกษตร เป็นต้น โดยมากเป็นการจ้างงานนอกระบบที่ต้องการความรวดเร็วในการหาคนมาทำงานจ้างโดยไม่จำเป็นต้องมีเอกสารแสดงเหมือนการจ้างในระบบ การจ้างแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมาทำงานในประเทศไทยเริ่มจากการมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๙ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๙ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๙ และ วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๓๙ เมื่อครั้งนายบรรหาร ศิลปะอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบให้มีการจัดระบบเพื่อควบคุมแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอของเอกชน โดยความเห็นชอบของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์

๗๑

กรมการจัดหางาน, ผลการปฏิบัติงานกองการจ้ดระบบการนำเข้าแรงงานต่างด้าวประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐. (กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน, ๒๕๕๐), หน้า ๖๕.

เพื่อจัดระบบการควบคุมแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายที่ลักลอบทำงานและอยู่ในประเทศไทยให้เข้าระบบเพื่อทางราชการสามารถดูแลได้ โดยสามารถขอใบอนุญาตทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายเป็นการชั่วคราวในระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี โดยกำหนดพื้นที่ทำงานได้ ใน ๔๓ จังหวัดที่มีความจำเป็นในการจ้างแรงงานสูง และได้มีการกำหนดอาชีพหรือกิจการที่ทำเพื่อป้องกันและสกัดกั้นการหลบหนีเข้าเมืองมาใหม่ โดยเน้นเรื่องความมั่นคงของชาติและประโยชน์ ในการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กันไป^{๗๒} หลังจากนั้นรัฐบาลยังคงมุ่งใช้มติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ผู้ประกอบการสามารถนำแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ คือ พม่า ลาว ไทยที่เข้าเมืองผิดกฎหมายมาขออนุญาตทำงานในกิจการต่าง ๆ ได้ โดยการทำประกันสังคม ตรวจโรคและขอใบอนุญาตทำงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อควบคุมแรงงานต่างด้าวให้อยู่ในระบบและผลักดัน จักรกุ่ม สกัดกั้นแรงงานต่างด้าวไม่ให้เข้ามาอย่างผิดกฎหมายเพิ่มขึ้นอีก แม้ในทางปฏิบัติแล้วปรากฏว่า ไม่สามารถดำเนินการได้โดยที่กำหนดไว้ในนโยบายและมาตรการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้แต่ประการใด^{๗๓}

คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว มี ๓ ลักษณะ คือ คนต่างด้าวที่เดินทาง เข้ามาในราชอาณาจักรโดยถูกกฎหมาย และขออนุญาตทำงานในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชาที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้ตามมติคณะรัฐมนตรี และกลุ่มที่เข้ามาลักษณะเข้ามา-เย็นกลับและเข้ามาทำงานตามฤดูกาล ซึ่งได้แก่ กลุ่มเข้ามาทำงานเข้ามาเย็นกลับ โดยทำงานในเขตตลาดโรงเกลือ กลุ่มที่เข้ามาทำงานตามฤดูกาล เป็นการทำงานเฉพาะภาคเกษตรกรรม (ตัดอ้อย/ปลูกมัน) ในเขตอำเภอชายแดนและอำเภอใกล้เคียง ในส่วนของผู้ประกอบการที่ขออนุญาตจ้างแรงงานต่างด้าวมียจำนวน ๑,๒๗๙ ราย แยกเป็นอำเภอโคกสูง จำนวน ๒๑ ราย อำเภอตาพระยา จำนวน ๕๓ ราย อำเภออรัญประเทศ จำนวน ๒๙๐ ราย อำเภอวังน้ำเย็น จำนวน ๑๔๕ ราย อำเภอคลองหาด จำนวน ๑๔๔ ราย อำเภอวังสมบูรณ์ จำนวน ๑๒๐ ราย อำเภอวัฒนานคร จำนวน ๑๗๓ คน อำเภอเขาฉกรรจ์ จำนวน ๗๖ ราย และอำเภอเมือง จำนวน ๒๕๗ ราย สำหรับประเภทกิจการที่แรงงานต่างด้าวทำการขออนุญาตในส่วนของอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้วแยกได้ดังนี้ เกษตรและปศุสัตว์ จำนวน ๖๗๔ คน จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๑๕ คน กิจการก่อสร้างจำนวน ๖๒ คน ค้าสินค้าปลีกและแผงลอย จำนวน ๕๔ คน ผู้รับใช้ในบ้านจำนวน ๕๑ คน การให้บริการต่าง ๆ จำนวน ๒๑ คน กิจการรีไซเคิล จำนวน ๑๓ คน ผลิต และจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง จำนวน ๘ คน

^{๗๒} วิทยา สิงห์มณี, กระบวนการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวจากประเทศพม่าและการจัดการ

ปัญหาของภาครัฐ : กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙), หน้า ๕.

^{๗๓} สำนักงานจังหวัดสระแก้ว. บรรยายสรุปแรงงานต่างชาติจังหวัดสระแก้ว.[ระบบออนไลน์].

แหล่งที่มา<http://www.sakaeo.go.th/websakaeo/sakaeo.pdf>. (๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔).

สถานบริการน้ำมัน จำนวน ๘ คน จำหน่ายผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน ๖ คน อุ๋ซ่อมรถ ล้าง อัดฉีด จำนวน ๕ คน จำหน่ายผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๔ คน

จากปัญหาการขาดแคลนแรงงานและค่าจ้างที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจึงเป็นปัจจัยสำคัญทำให้นายจ้างในประเทศไทยให้ความสนใจต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติคือ พม่า ลาว และกัมพูชา เนื่องจากแรงงานเหล่านี้ ไม่มีอำนาจในการต่อรอง ไม่ต้องจ่ายสวัสดิการตามกฎหมายไม่มีภาระผูกพันเมื่อเลิกจ้างตลอดจนไม่รู้ภาษาและกฎหมายไทยจึงง่ายต่อการบังคับบัญชาผลเดียวกันในทำนองนี้ยังพบในงานวิจัยของของจิรพล ภูมิภักดี (๒๕๔๖: ๖๔-๗๕) ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่ทำให้นายจ้างต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวประกอบไปด้วย ต้นทุนที่ต่ำกว่าในด้านค่าจ้าง การที่สามารถจัดหาแรงงานต่างด้าวได้ง่าย ความขยันอดทนในการทำงาน ของแรงงาน การขาดแคลนแรงงานไทย เหตุผลด้านมนุษยธรรม ความง่ายในการปกครอง ค่าใช้จ่าย ที่ต่ำกว่าในด้านสวัสดิการ ความซื่อสัตย์ของแรงงาน อุปนิสัยของแรงงาน การบังคับกฎหมายข้อบังคับของภาครัฐ และงานวิจัยของโลมฤทัย วงษ์น้อย (๒๕๕๐) ยังพบว่าแรงงานต่างด้าวมีวินัยสูงกว่าแรงงานไทย แรงงานต่างด้าวไม่เกี่ยงในหน้าที่การงานและที่สำคัญลักษณะของงานภาคเกษตรกรรมเหมาะกับแรงงานต่างด้าวมากกว่าแรงงานไทยและงานวิจัยของกาญจนา อยู่ยิ้น (๒๕๕๔) พบว่า ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวสูงสุดได้แก่ ด้านการขาดแคลนแรงงาน รองลงมา ได้แก่ ด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการ และด้านความขยันและความอดทนของแรงงานต่างด้าว ตามลำดับ ระดับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

แม้จะมีความพยายามแก้ไขปัญหาการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย และการทำงานที่ผิดกฎหมายมาเป็นระยะเวลานานกว่า ๑๕ ปี แต่ยังประสบปัญหาอย่างมากการรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานนี้ก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในจังหวัดสระแก้ว ทำให้คนไทยตกอยู่ในสภาพที่ต้องว่างงานเชื่อมโยงถึงปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากการขาดรายได้และเกิดจากแรงงานต่างด้าวการทำลายสภาพแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดโรคระบาดโดยพาหะนำโรคเกิดจากแรงงานต่างด้าว และจากสถิติการจับกุมประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๔ พบว่า แนวโน้มจำนวนแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้ามาในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจาก ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๓,๕๖๔ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีจำนวน ๔,๕๔๐ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีจำนวน ๒๘,๗๗๖ คน และในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีจำนวน ๒๐,๓๗๐ คน ซึ่งสาเหตุที่แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ถูกจับกุม เนื่องจากการหลบหนีเข้าเมืองและการทำงานที่ผิดเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ แม้ว่าการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวเป็นไปตามมาตรฐานการจ้างแรงงานตามกฎหมายไทย ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพการจ้าง ค่าจ้าง สวัสดิการ การประกันสังคม การแรงงานสัมพันธ์ แม้รัฐบาลไทยได้มีความพยายามในการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวให้ได้รับความเป็นธรรม การได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไทยแต่ก็ยังไม่สามารถประสบความสำเร็จ ตามที่มุ่งหวังมากนักและการที่ผู้ประกอบการมี

ความต้องการที่จะใช้แรงงานต่างด้าว เนื่องจากค่าแรงถูกและมักจะไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการจ้างแรงงานที่กฎหมายกำหนด

ผู้ศึกษาปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระแก้วมีหน้าที่กำกับดูแลความเป็นอยู่ของประชากรในชุมชนจังหวัดสระแก้ว ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เพื่อทราบระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าว ทราบระดับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว และทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวกับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตอำเภอวัฒนานคร อำเภอคลองหาด อำเภออรัญประเทศ และอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการและการปรับปรุงการจัดการของภาครัฐต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๑. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

๑.๒. เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

๑.๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

๑.๔. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวสำหรับผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

ขอบเขตการวิจัย

๒.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว คณะผู้ศึกษาได้กำหนดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๒.๑.๑ ปัจจัยด้านลักษณะงาน

๒.๑.๒ ปัจจัยด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการ

๒.๑.๓ ปัจจัยด้านการขาดแคลนแรงงาน

๒.๑.๔ ปัจจัยด้านความขยันและความอดทนของแรงงานต่างด้าว

๒.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๒.๒.๑ ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ๔ ด้าน ได้แก่

๑) ปัจจัยทางด้านลักษณะงาน

๒) ปัจจัยทางด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการ

๓) ปัจจัยทางการขาดแคลนแรงงาน

๔) ปัจจัยทางด้านความยั่งยืนและความอดทนของแรงงานต่างด้าว

๒.๒.๒ ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

๒.๓ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น ๒ ขั้นตอน โดยมีขอบเขตดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ ขั้นตอนที่ ๑ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๑, ๒, และ ๓ โดยมีขอบเขตดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ในช่วงปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ และเนื่องจากผู้ศึกษาไม่ทราบข้อมูลของผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างชัดเจน จึงกำหนดจำนวนประชากรเป็นอนันต์ (Infinity) ดังนั้นผู้ศึกษาจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ๔๐๐ คน โดยใช้ตารางของ (Taro Yamane) ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยผู้นำชุมชนเป็นผู้พิจารณา

๒.๓.๒ ขั้นตอนที่ ๒ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๔

ผู้ให้ข้อมูล การศึกษาข้อเสนอแนะในการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวสำหรับผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้วเป็นบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานของแรงงานต่างด้าวหรือผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวน ๑๗ คน

๒.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

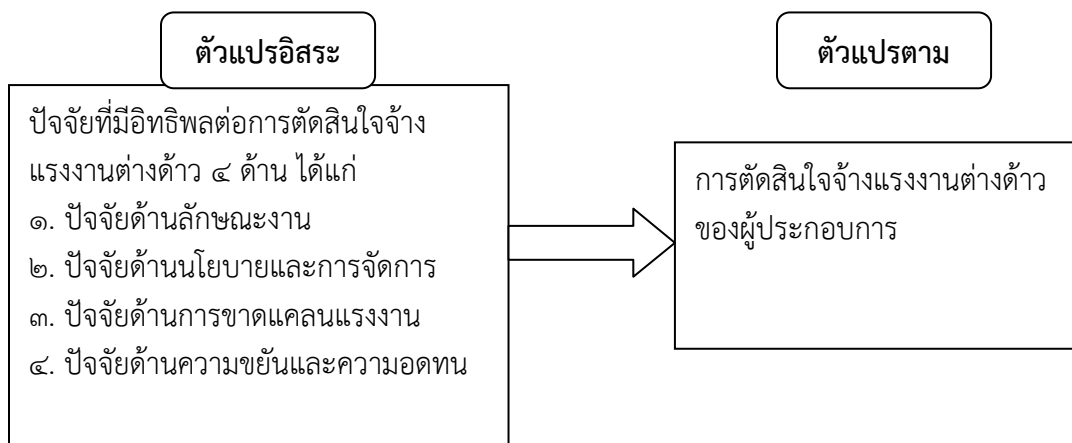
๒.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๕๖

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านลักษณะงาน ปัจจัยด้านนโยบายและการจัดการ ปัจจัยด้านการขาดแคลนแรงงาน และปัจจัยด้านความยั่งยืนและความอดทนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

๕.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงผสม. (Mixed Methods Research Design)

๕.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ ๑

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ในปี ๒๕๕๔ และเนื่องจากคณะผู้ศึกษาไม่ทราบข้อมูลของผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างชัดเจน จึงกำหนดจำนวนประชากรเป็นอนันต์ (Infinity) ดังนั้นผู้ศึกษาจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ๔๐๐ คน โดยใช้ตารางของ (Taro Yamane) ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยผู้นำชุมชนเป็นผู้พิจารณา

ขั้นตอนที่ ๒

ผู้ให้ข้อมูลในการหาข้อเสนอแนะการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้วเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานของแรงงานต่างด้าว หรือผู้เชี่ยวชาญโดยตรงในเรื่องของแรงงานต่างด้าวจำนวน ๑๗ คน

๕.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๑

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งหมด ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ อายุ ประเภทกิจการระยะเวลาการก่อตั้งกิจการ ขนาดของสถานประกอบการ ระยะเวลาที่ต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว สภาพการจ้างงาน และวิธีการจ่ายค่าจ้างให้แก่แรงงานต่างด้าวเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ ๒ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ซึ่งประกอบไปด้วยด้านลักษณะงาน ด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการ ด้านการขาดแคลนแรงงาน และด้านความขยันและความอดทนของแรงงานต่างด้าว เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert scale) มี ๕ ระดับ

ตอนที่ ๓ การตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นกระบวนการเลือกจัดคนเข้าทำงานของผู้ประกอบการ โดยมีปัจจัยในการเลือกเป็นตัวสนับสนุน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิร์ท มี ๕ ระดับ

ขั้นตอนที่ ๒

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งเป็นผลที่ศึกษาจากขั้นตอนที่ ๑ ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะงาน ปัจจัยด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการ

๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

๕.๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง หาค่าร้อยละ (Percentage)

๕.๔.๒ ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในจังหวัดสระแก้ว หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๕.๔.๓ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation Coefficient)

๕.๔.๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตอำเภอวัฒนานคร อำเภอคลองหาด อำเภออรัญประเทศ และอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว คณะผู้ศึกษาได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย มี ๕ ข้อ ๒ ขั้นตอนดังนี้

๖.๑. ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้วโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการขาดแคลนแรงงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการ ด้านความขยัน และความอดทนของแรงงานต่างด้าว และด้านลักษณะงาน

๖.๑.๑ ปัจจัยด้านลักษณะงานของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ข้อแรก ได้แก่ งานที่ต้องใช้กำลังกายที่มี

ความแข็งแรง งานที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาทางด้านสุขภาพและสุขอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน และงานที่ต้องทำในที่โล่งแจ้งกลางแสงแดดและมีฝุ่นละอองตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

๖.๑.๒ ปัจจัยด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ข้อแรก ได้แก่ แรงงานต่างด้าวช่วยให้ลดต้นทุนในการผลิต แรงงานต่างด้าวไม่ทำให้งานเกิดความเสียหาย และแรงงานต่างด้าวทำให้งานเกิดความต่อเนื่องในการผลิต ตามลำดับ

๖.๑.๓ ปัจจัยด้านการขาดแคลนแรงงานของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ข้อแรก ได้แก่ การใช้แรงงานต่างด้าวสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในกิจการได้ แรงงานไทยยังคงเลือกงานถึงแม้จะอยู่ในภาวะการณ์ว่าง และการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องของไทยทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างด้าว ตามลำดับ

๖.๑.๔ ปัจจัยด้านความขยันและความอดทนของแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ข้อแรก ได้แก่ แรงงานต่างด้าวไม่เกียจงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แรงงานต่างด้าวให้ความทุ่มเทเอาใจใส่ในการทำงานและแรงงานต่างด้าวไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการทำงาน ตามลำดับ

๖.๒. ระดับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้วพบว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว โดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ข้อแรก ได้แก่ ความขยันและความอดทนของแรงงานต่างด้าวทำให้กิจการของท่านมีความเจริญรุ่งเรือง ท่านมีการจ่ายค่าแรงงานให้กับแรงงานต่างด้าวเป็นรูปของตัวเงิน และกิจการ มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนแรงงาน ตามลำดับ

๖.๓. ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้านลักษณะงานกับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ด้านลักษณะงานกับด้าน ความขยันอดทนของแรงงานต่างด้าว และด้านการลักษณะงานกับด้านการขาดแคลนแรงงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ สำหรับด้านการขาดแคลนแรงงานกับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และด้านลักษณะงานกับด้านนโยบายการจัดการของผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๖.๔ ข้อเสนอแนะในการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวสำหรับผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้วมี ๒ ปัจจัย พบผลดังนี้

๖.๔.๑ ปัจจัยด้านลักษณะงานของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว จากผลการวิจัยพบว่า งานแต่ละประเภทยังมีลักษณะงานที่แตกต่างกันออกไป และงานแต่ละประเภทที่ได้รับอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว พบว่า เป็นลักษณะงานที่คนไทยไม่นิยมทำเนื่องจากเป็นงานที่หนัก บางประเภทต้องทำในเวลากลางคืน มีเวลาพักผ่อนไม่แน่นอน และเหตุที่นายจ้าง

มีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวเป็นอย่างมาก เนื่องจากผลของการขาดแคลนแรงงานกรรมกร และเป็นเรื่องที่ยากในการสรรหาแรงงานไทย

๖.๔.๒ ปัจจัยด้านนโยบายและการจัดการสำหรับผู้ประกอบการในเขตอำเภอ วัฒนานคร อำเภอคลองหาด อำเภออรัญประเทศ และอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จากผลการวิจัยพบว่า การใช้แรงงานต่างด้าวในทุกประเภทกิจการที่มีความจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเข้าทดแทนแรงงานไทย นอกจากเป็นผลดีต่อผู้ประกอบการแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อสังคม อันเนื่องจากแรงงานต่างด้าวเหล่านั้นได้มีการลักลอบเข้าทำงานในพื้นที่อย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการควรคำนึงถึงเรื่องของการวางแผนด้านการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่เป็นระบบอย่างชัดเจนในเรื่องของแนวทางในการปฏิบัติ อย่างเช่น การจัดทำการจ้างแรงงานต่างด้าวในรูปแบบของรัฐต่อรัฐที่เป็นระบบ เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว และลดอัตราการลักลอบเข้าเมือง ซึ่งควรมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รองรับการดำเนินการบริหารจัดการระบบแรงงานต่างด้าวในลักษณะให้บริการเบ็ดเสร็จทุกขั้นตอน ณ จุดเดียว

ข้อเสนอแนะ

๗.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ๑) ควรผลักดันสนับสนุนให้มียุทธศาสตร์การจัดส่งแรงงานต่างด้าวในรูปแบบของรัฐต่อรัฐที่เป็นระบบ เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว และลดอัตราการลักลอบเข้าเมือง
- ๒) ควรมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รองรับการดำเนินการจัดการระบบแรงงานต่างด้าวในลักษณะให้บริการเบ็ดเสร็จทุกขั้นตอน ณ จุดเดียว (One Stop Service)

๗.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ

- ๑) ควรให้การสนับสนุนในการจ้างแรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เคลื่อนย้ายออกมาทำงานทดแทนแรงงานไทย
- ๒) ควรผลักดันสนับสนุนให้มียุทธศาสตร์การจัดส่งแรงงานต่างด้าวในรูปแบบของรัฐต่อรัฐที่เป็นระบบ เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว และลดอัตราการลักลอบเข้าเมือง
- ๓) ควรมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รองรับการดำเนินการจัดการระบบแรงงานต่างด้าวในลักษณะให้บริการเบ็ดเสร็จทุกขั้นตอน ณ จุดเดียว (One Stop Service)
- ๔) ควรนำข้อเสนอแนะดังกล่าวบางประการตัดสินใจเพื่อให้การจ้างแรงงานต่างด้าวเกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด

๗.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาเรื่อง การขาดแคลนแรงงานและความต้องการของแรงงานภาคเกษตรกรรม เพื่อวิเคราะห์ดูภาคเกษตรกรรมว่ามีงานประเภทใดที่ไม่มีแรงงานไทยทำ
- ๒) ความขยายผลการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ และความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีผลต่อการทำงานของแรงงานต่างด้าว

๓) ควรศึกษาถึงแนวทางและความเป็นไปได้ในการจัดทำบริการเบ็ดเสร็จทุกขั้นตอน ณ จุดเดียว (One Stop Service) เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง และเพื่อลดขั้นตอนในการจัดหาแรงงานต่างด้าว

บรรณานุกรม

- กรมการจัดหางาน. ผลการปฏิบัติงานกองการจัดระบบการนำเข้าแรงงานต่างด้าวประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน. ๒๕๕๐.
- _____. แนวปฏิบัติการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. ๒๕๕๕.
- กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว. รายงานผลการจับกุมแรงงานต่างด้าวประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔. สระแก้ว: กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว. ๒๕๕๔.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. ความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยและทิศทางการวิจัยที่พึงพิจารณา. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. ๒๕๕๕.
- คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร). มาตรการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ. มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔. https://groups.google.com/forum/#!msg/migrantlaw/a_pyPuAY๒ql/X๗C-UvilG๔๔J. ออนไลน์ (เข้าถึง ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔).
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แรงงานต่างด้าวหลบหนี เข้าเมือง: รายงานการศึกษา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง. ๒๕๔๖.
- วิทยา สิงห์มณี. กระบวนการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวจากประเทศพม่าและการจัดการปัญหาของภาครัฐ : กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๔๙.
- โลมฤทัย วงษ์น้อย. สถานภาพการจ้างแรงงานต่างด้าวภาคการผลิตเกษตรของอำเภอพบพระ จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๕๐.
- วัชรกรณม์ ตลับทอง. ปัจจัยในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ๒๕๕๐.
- สุณีย์ จ้อยจำรัส. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการอาหารทะเลแช่เยือกแข็ง ในจังหวัดสมุทรสาคร. การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๔๗.